

Tisková zpráva

Důvěra vrcholným politikům – duben/květen 2023

- ⊙ Mezi zkoumanými vrcholnými politiky zařazenými do výzkumu nejvyšší podíl důvěry byl zaznamenán u prezidenta Petra Pavla (59 %), za nímž se na druhém místě umístil předseda hnutí ANO Andrej Babiš (44 %).
- ⊙ S výjimkou prezidenta u všech zkoumaných politických představitelů více či méně významně nedůvěra převažuje nad důvěrou.
- ⊙ Nejvyšší podíl nedůvěry mezi zkoumanými politiky šetření zaznamenalo u předsedkyně TOP 09 a předsedkyně Poslanecké sněmovny Markéty Adamové Pekarové (69 %) a předsedy ODS a předsedy vlády Petra Fialy (68 %).
- ⊙ Oproti poslednímu šetření z přelomu roku 2022 a 2023 se výrazně zhoršilo hodnocení v případě předsedy KDU-ČSL, místopředsedy vlády a ministra práce a sociálních věcí Mariana Jurečky, ministra financí Zbyňka Stanjury, předsedy hnutí STAN, 1. místopředsedy vlády a ministra vnitra Víta Rakušana, ministryně obrany Jany Černochové, předsedy hnutí SPD Tomia Okamury a předsedy ODS a předsedy vlády Petra Fialy. Mírnější nárůst nedůvěry byl u ministra spravedlnosti Pavla Blažka, místopředsedy vlády a ministra zdravotnictví Vlastimila Válka, ministra školství, mládeže a tělovýchovy Vladimíra Balaše a předsedkyně TOP 09 a předsedkyně Poslanecké sněmovny Markéty Pekarové Adamové.
- ⊙ Mírný nárůst důvěry se objevil u ministra zahraničních věcí Jana Lipavského, mírný pokles nedůvěry byl zaznamenán u ministra pro legislativu a předsedy Legislativní rady vlády Michala Šalomouna.

Zpracoval:

Jan Červenka

Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.

Tel.: 210 310 586, e-mail: jan.cervenka@soc.cas.cz

CVVM Sociologického ústavu AV ČR v šetření probíhajícím v období od konce března do začátku třetí květnové dekády roku 2023 zjišťovalo, zda dotázaní důvěřují vybraným vrcholným politikům (viz tabulky 1 a 2).¹ Předložený seznam tentokrát obsahoval jména předsedů stran či hnutí zastoupených v Poslanecké sněmovně, členů vlády, předsedů obou komor parlamentu a prezidenta republiky.

Mezi vybranými politiky je jako nejdůvěryhodnější hodnocen prezident Petr Pavel, jemuž důvěřuje 59 % českých občanů, zatímco 35 % nikoli. Petr Pavel byl zároveň jediným ze zkoumaných politiků, u kterého důvěra převažovala nad nedůvěrou, zatímco u všech ostatních ve větší či menší míře převládala nedůvěra nad podílem důvěry. Se značným odstupem na druhém místě skončil předseda hnutí ANO Andrej Babiš, jemuž důvěřuje 44 % českých občanů, zatímco 53 % nikoli. S dalším poměrně výrazným odstupem třetí figuroval předseda hnutí SPD Tomio Okamura, jemuž důvěřuje 35 % a nedůvěřuje 58 % českých občanů, za kterým jako čtvrtý s podobným hodnocením skončil předseda Pirátů, místopředseda vlády pro digitalizaci a ministr pro místní rozvoj Ivan Bartoš s důvěrou 32 % a nedůvěrou 58 %. S jen nepatrně nižším podílem důvěřujících a zřetelně nižším podílem nedůvěřujících následuje předseda Senátu Miloš Vystrčil s důvěrou 31 % a nedůvěrou 40 % respondentů. Jako šestý podle výše podílu důvěřujících skončil předseda ODS a současný premiér Petr Fiala, jemuž důvěřuje 28 % českých občanů, zatímco 68 % nikoli. S minimálními odstupy z hlediska podílu naměřené důvěry následují ministr zahraničních věcí Jan Lipavský (27 % důvěřuje, 36 % nedůvěřuje), předseda hnutí STAN, 1. místopředseda vlády a ministr vnitra Vít Rakušan (24 % důvěřuje, 62 % nedůvěřuje), předseda KDU-ČSL, místopředseda vlády a ministr práce a sociálních věcí Marian Jurečka (22 % důvěřuje, 60 % nedůvěřuje), předsedkyně TOP 09 a předsedkyně Poslanecké sněmovny Markéta Pekarová Adamová (22 % důvěřuje, 69 % nedůvěřuje), ministryně obrany Jana Černochová (21 % důvěřuje, 50 % nedůvěřuje) a místopředseda vlády a ministr zdravotnictví Vlastimil Válek (20 % důvěřuje, 51 % nedůvěřuje).

¹ Otázka: „Přečtu Vám jména některých politiků. U každého mi, prosím, řekněte, zda mu důvěřujete nebo nedůvěřujete, či neumíte posoudit. Případně zda tohoto politika neznáte.“

Po něm s malým odstupem a podílem důvěry pod úrovní jedné pětiny následují ministr dopravy Martin Kupka se 17 % důvěřujících a 27 % nedůvěřujících, ministr průmyslu a obchodu Jozef Síkela se 16 % důvěřujících a 37 % nedůvěřujících, ministr financí Zbyněk Stanjura s 15 % důvěřujících a 59 % nedůvěřujících, ministr spravedlnosti Pavel Blažek s 13 % důvěřujících a 31 % nedůvěřujících. Důvěru na úrovni okolo jedné desetiny nebo nižší šetření ukázalo v případě ministra kultury Martina Baxy (11 % důvěřuje, 22 % nedůvěřuje), ministra životního prostředí Petra Hladíka (10 % důvěřuje, 27 % nedůvěřuje), ministra zemědělství Zdeňka Nekuly (10 % důvěřuje, 29 % nedůvěřuje), ministra pro evropské záležitosti Mikuláše Beka (8 % důvěřuje, 18 % nedůvěřuje), ministra školství, mládeže a tělovýchovy Vladimíra Balaše (7 % důvěřuje, 23 % nedůvěřuje), ministra pro legislativu a předsedy Legislativní rady vlády Michala Šalomouna (6 % důvěřuje, 13 % nedůvěřuje) a ministryně pro výzkum, vědu a inovace Heleny Langšádlové (6 % důvěřuje, 23 % nedůvěřuje). Tyto naposledy jmenované členy vlády přitom více či méně výrazná nadpoloviční většina dotázaných nezná.

Tabulka 1: Vyjádření důvěry či nedůvěry politikům – srovnání (v %)

	Důvěra +/- proti poslednímu šetření*	Nedůvěra +/- proti poslednímu šetření	Nezná	Neví	Index 04/23 ** Důvěra/nedůvěra
Pavel	59	35	1	5	+24
Babiš	44	53	0	3	-9
Okamura	35 (-8)	58 (+8)	2	5	-23
Bartoš	32	58	6	4	-26
Vystrčil	31	40	25	4	-9
Fiala	28 (-6)	68 (+8)	2	2	-40
Lipavský	27 (+4)	36	31	6	-9
Rakušan	24 (-8)	62 (+11)	9	5	-38
Jurečka	22 (-9)	60 (+13)	12	6	-38
Pekarová Adamová	22	69 (+4)	6	3	-47
Černochová	21	50 (+9)	23	6	-29
Válek	20	51 (+5)	23	6	-31
Kupka	17	27	48	8	-10
Síkela	16	37	39	8	-21
Stanjura	15 (-4)	59 (+13)	21	5	-44
Blažek	13	31 (+7)	50	6	-18
Baxa	11	22	58	9	-11
Hladík	10	27	54	9	-17
Nekula	10 (+4)	29 (+5)	53	8	-19
Bek	8	18	68	6	-10
Balaš	7	23 (+4)	61	9	-16
Šalomoun	6	13 (-4)	74	7	-7
Langšádlová	6	23	65	6	-17

*Uvádíme pouze statisticky významné rozdíly ve srovnání s posledním šetřením důvěry u příslušného politika, tj. více než +/- 3 %.

** Rozdíl kladných a záporných odpovědí v aktuálním šetření.

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Naše společnost 27. 3. – 22. 5. 2023, 834 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

Pokud jde o úroveň nedůvěry, mezi zkoumanými představiteli se nejvyšší podíl nedůvěřujících na úrovni více než dvou třetin objevil v případě Markéty Pekarové Adamové (69 %), za níž s minimálním, statisticky nevýznamným odstupem skončil Petr Fiala (68 %). Na třetím až sedmém místě za nimi s asi třipětinovým podílem nedůvěry skončili Vít Rakušan (62 %), Marian Jurečka (60 %), Zbyněk Stanjura (59 %), Ivan Bartoš a Tomio Okamura (oba shodně 58 %), za které se s podíly nedůvěry od jedné poloviny výše zařadili ještě Andrej Babiš (53 %), Vlastimil Válek (51 %) a Jana Černochová (50 %).

V porovnání s posledními šetřeními z přelomu let 2022 a 2023 došlo k několika významným, převážně negativním posunům v důvěře či nedůvěře. Ojedinelé mírné zlepšení v podobě nárůstu důvěry o čtyři procentní body šetření zaznamenalo v případě Jana Lipavského. Shodný nárůst důvěry se vyskytl ještě i v případě Zdeňka Nekuly, ale ten byl provázen souběžným nárůstem podílu nedůvěřujících o pět procentních bodů. Kromě toho byl zaregistrován ještě i mírný, čtyřbodový pokles podílu nedůvěřujících v případě Michala Šalomouna, což se ale v jeho případě promítlo pouze do nárůstu podílu těch, kteří v šetření uvedli, že jej neznají (o deset procentních bodů z 64 % na 74 %, přičemž z větší části šel tento nárůst na úkor podílu nerozhodných odpovědí, který z 13 % klesl na 7 %).

Naproti tomu se ve stejném období výrazně zhoršilo hodnocení v případě Mariana Jurečky (pokles důvěry o devět procentních bodů, nárůst nedůvěry o třináct procentních bodů), Zbyňka Stanjura (pokles důvěry o čtyři procentní body, nárůst nedůvěry o třináct procentních bodů), Víta Rakušana (pokles důvěry o osm procentních bodů, nárůst nedůvěry o jedenáct procentních bodů), Jany Černochové (nárůst nedůvěry o devět procentních bodů), Tomia Okamury (pokles důvěry i nárůst nedůvěry shodně o osm procentních bodů) a Petra Fialy (pokles důvěry o šest procentních bodů, nárůst nedůvěry o osm procentních bodů). Mírnější nárůst nedůvěry šetření ukázalo u Pavla Blažka (o sedm procentních bodů), Vlastimila Válka (o pět procentních bodů), Vladimíra Balaše a Markéty Pekarové Adamové (shodně o čtyři procentní body).

Tabulka 2a: Důvěra vrcholným politikům (v %)

	2019					2020			2021		2022		2023
	01	04	05	09	10	01	06	09	06	07	03	11	04
Pavel	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	59
Babiš	39	38	35	38	42	40	36	39	26	29	39	45	44
Okamura	x	24	x	29	x	27	x	27	24	x	34	43	35
Bartoš	x	29	x	29	x	29	x	28	25	x	25	31	32
Vystrčil	x	x	x	x	x	x	16	x	x	23	x	30	31
Fiala	x	19	x	19	x	24	x	18	20	x	39	34	28
Lipavský	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	17	23	27
Rakušan	x	13	x	16	x	22	x	17	24	x	33	32	24
Jurečka	x	20	x	x	x	x	x	21	20	x	27	31	22
Pekarová Adamová	x	12	x	13	x	17	x	18	22	x	22	23	22
Černochová	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	16	19	21
Válek	x	x	x	x	x	x	x	x	x	8	21	23	20
Kupka	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	15	17
Síkela	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	9	17	16
Stanjura	13	x	14	x	17	x	15	15	14	13	17	19	15
Blažek	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	12	15	13
Baxa	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	7	10	11
Hladík	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	10
Nekula	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	7	6	10
Bek	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	7	9	8
Balaš	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	4	7
Šalomoun	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	5	6	6
Langšádlová	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	4	5	6

Poznámka: Řazení politiků je sestupné podle procent vyjádřené důvěry v posledním sledování. Dopočet do 100 % představují odpovědi „nedůvěřuje“, „neví“ nebo „nezná“. Změny do +/- 3 % nejsou statisticky průkazné.

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Naše společnost.

Tabulka 2b: Nedůvěra vrcholným politikům (v %)

	2019					2020			2021		2022		2023
	01	04	05	09	10	01	06	09	06	07	03	11	04
Pekarová Adamová	x	29	x	33	x	34	x	40	48	x	56	65	69
Fiala	x	54	x	54	x	49	x	52	52	x	48	60	68
Rakušan	x	27	x	32	x	30	x	37	35	x	43	51	62
Jurečka	x	46	x	x	x	x	x	38	42	x	41	47	60
Stanjura	38	x	41	x	40	x	40	38	40	40	39	46	59
Okamura	x	65	x	60	x	64	x	61	64	x	55	50	58
Bartoš	x	48	x	54	x	55	x	54	62	x	63	56	58
Babiš	56	56	60	56	53	54	59	53	69	67	53	50	53
Válek	x	x	x	x	x	x	x	x	x	23	43	46	51
Černochová	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	37	41	50
Vystrčil	x	x	x	x	x	x	31	x	x	36	x	38	40
Síkela	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	20	39	37
Lipavský	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	35	34	36
Pavel	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	35
Blažek	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	27	24	31
Nekula	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	17	24	29
Kupka	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	29	27
Hladík	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	27
Balaš	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	19	23
Langšádlová	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	20	25	23
Baxa	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	17	23	22
Bek	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	16	16	18
Šalomoun	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	14	17	13

Poznámka: Řazení politiků je sestupné podle procent vyjádřené nedůvěry v posledním sledování. Dopočet do 100 % představují odpovědi „důvěřuje“, „neví“ nebo „nezná“. Změny do +/- 3 % nejsou statisticky průkazné.

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Naše společnost.

Technické parametry výzkumu

<i>Výzkum:</i>	<i>Naše společnost, v23-04</i>
<i>Realizátor:</i>	<i>Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.</i>
<i>Projekt:</i>	<i>Naše společnost – projekt kontinuálního výzkumu veřejného mínění CVVM SOÚ AV ČR</i>
<i>Termín terénního šetření:</i>	<i>27. 3. - 22. 5. 2023</i>
<i>Výběr respondentů:</i>	<i>Kvótní výběr</i>
<i>Kvóty:</i>	<i>Kraj (oblasti NUTS 3), velikost místa bydliště, pohlaví, věk, vzdělání</i>
<i>Vážení dat:</i>	<i>Vzdělání X NUTS2, věk X NUTS2, pohlaví X kraj, velikost místa bydliště X věk, vzdělání X věk</i>
<i>Zdroj dat pro kvótní výběr a vážení dat:</i>	<i>Český statistický úřad</i>
<i>Reprezentativita:</i>	<i>Obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let</i>
<i>Počet dotázaných:</i>	<i>834</i>
<i>Počet tazatelů:</i>	<i>73</i>
<i>Metoda sběru dat:</i>	<i>Osobní rozhovor tazatele s respondentem - dotazování CAPI</i>
<i>Výzkumný nástroj:</i>	<i>Standardizovaný dotazník</i>
<i>Kód tiskové zprávy:</i>	<i>pi230606</i>
<i>Otázky:</i>	<i>PI.2</i>
<i>Zveřejněno dne:</i>	<i>6. června 2023</i>
<i>Zpracoval:</i>	<i>Jan Červenka</i>

Slovníček pojmů:

Kvótní výběr – napodobuje strukturu základního souboru (u nás je to obyvatelstvo České republiky starší 15 let) pomocí nastavení velikosti vybraných parametrů, tzv. kvót. Jinými slovy kvótní výběr je založen na stejném procentuálním zastoupení vybraných vlastností. Pro tvorbu kvót používáme údaje z Českého statistického úřadu. V našich výzkumech jsou stanoveny kvóty na pohlaví, věk, vzdělání, region a velikost obce. Vzorek je tedy vybrán tak, aby procentuální podíl např. mužů a žen ve vzorku odpovídal procentuálnímu podílu mužů a žen v každém kraji ČR. Podobně je zachován procentuální podíl obyvatel jednotlivých krajů ČR, občanů různých věkových kategorií, lidí s různým stupněm dosaženého vzdělání a z různých velkých obcí.

Reprezentativní výběr je takový výběr z celé populace, z jehož vlastností se dá platně usuzovat na vlastnosti celé populace. V našem případě to tedy znamená, že respondenti jsou vybráni tak, abychom zjištěné údaje mohli zobecnit na obyvatele České republiky starší 15 let.

Vážení dat – způsob zvýšení reprezentativity souboru vzhledem k vybraným charakteristikám populace pomocí přiřazení váhy každému respondentovi. Váhy jsou vytvářeny pomocí metody iterativního proporčního vážení a pohybují se v rozsahu 0,333 až 3

Centrum pro výzkum veřejného mínění (CVVM) je výzkumným oddělením Sociologického ústavu AV ČR, v.v.i.. Jeho historie sahá do roku 1946, kdy jako součást Ministerstva informací začal fungovat Československý ústav pro výzkum veřejného mínění. Současné Centrum vzniklo v roce 2001 převedením svého předchůdce (IVVM) z Českého statistického úřadu do Sociologického ústavu AV ČR, v.v.i.. Včlenění do vědecké instituce zaručuje kvalitní odborné zázemí a kredit pracoviště; jako součást akademického prostředí musí CVVM SOÚ AV ČR splňovat veškeré nároky a dosahovat tak té nejvyšší odborné úrovně. Hlavní náplní práce oddělení je výzkumný projekt Naše společnost, v jehož rámci je prováděno deset šetření ročně. Jedná se o průzkum veřejného mínění na reprezentativním vzorku české populace od 15 let, kterého se vždy účastní přibližně 1000 respondentů. Omnibusová podoba dotazníku umožňuje pokrýt velkou šíři námětů, a do šetření jsou proto pravidelně řazena politická, ekonomická i další obecně společenská témata. Jsou využívány jak opakované otázky, které umožňují sledovat vývoj zkoumaných jevů, tak náměty nové, reagující na aktuální dění. Díky dlouhodobému a kontinuálnímu charakteru je tento vědecký projekt zkoumání veřejného mínění v České republice ojedinělý. |